

Tostan Sverige

Effektrapport verksamhetsåret 2025

Tostan Sverige är en ideell organisation och systerorganisation till Tostan International, med huvudkontor i Dakar, Senegal. Genom utbildning i mänskliga rättigheter ger vi samhällen möjlighet att utvecklas utifrån sin egen vision. Tostan arbetar holistiskt och verkar för att kunskaper och färdigheter sprids mellan unga och äldre, kvinnor och män samt genom grannar och långväga sociala nätverk, för att bidra till långvarig och hållbar utveckling.

I effektrapporten för 2025 redogör vi för de effekter Tostans verksamhet har haft under året. Rapporterade intäkter avser 2025 och innefattar medlemsavgifter, gåvor och bidrag. Rapporterade kostnader avser 2025 och innefattar ändamålskostnader, insamlingskostnader och administrationskostnader.

Föreningens ändamål

Tostan Sveriges huvudsakliga verksamhet är att samla in medel till stöd för Tostan Internationals arbete samt att i Sverige informera om och öka kännedomen om Tostans modell för samhällsledd utveckling. Föreningen verkar för att engagera medlemmar, givare, samarbetspartners och andra intressenter i Sverige i arbetet för mänskliga rättigheter, jämställdhet, utbildning och hållbar lokal utveckling i Västafrika.

Genom insamling, informationsspridning och långsiktiga partnerskap bidrar Tostan Sverige till att fler samhällen kan ta del av Tostan Internationals utbildningsprogram. Verksamheten i Sverige är därmed en möjliggörare för den förändring som sker i de samhällen där Tostan International är verksamt.

Tostan Internationals ändamål är att stödja samhällen i att själva formulera och förverkliga sin vision för utveckling. Arbetet bygger på mänskliga rättigheter, lokal delaktighet och respekt för varje samhälles språk, kultur och förutsättningar. Tostan arbetar holistiskt och verkar för att kunskap och färdigheter sprids mellan kvinnor, män, unga, äldre, religiösa och traditionella ledare samt vidare genom familjer och sociala nätverk.

Kärnan i arbetet är det treåriga Community Empowerment Program, CEP, som är ett program för informell utbildning på lokala språk. I programmet får kvinnor, män,

ungdomar och barn kunskap och praktiska verktyg inom bland annat mänskliga rättigheter, demokrati, hälsa och hygien, problemlösning, läs- och skrivkunnighet, grundläggande matematik samt inkomstgenererande aktiviteter.

Syftet med programmet är att stärka människors egenmakt och samhällens förmåga att fatta gemensamma beslut som leder till varaktig positiv förändring. Programmet bidrar till förbättrade levnadsvillkor, ökad delaktighet, stärkt jämställdhet och förändring av sociala normer och sedvänjor som inte är förenliga med mänskliga rättigheter.

Tostans arbete bygger på lokal förankring, delaktighet och långsiktighet. Genom att utgå från samhällenas egna prioriteringar och stärka människors kunskap och handlingsförmåga skapas förutsättningar för hållbar förändring som kan leva vidare även efter att programmet avslutats.

Organisation

Tostan Sverige är en ideell organisation som registrerades i Sverige 2005. Med hjälp av insamlade medel stödjer Tostan Sverige moderorganisationen, Tostan International, i dess arbete för mänskliga rättigheter på den västafrikanska landsbygden. Tostan International, som grundades 1991, är en internationell NGO med huvudkontor i Dakar, Senegal. Tostan har för närvarande verksamhet i sex västafrikanska länder. Grundare av Tostan är amerikanskan Molly Melching, som har varit verksam i Senegal sedan 1974.

Ordet ”tostan” betyder *genombrott* på wolofspråket.

Innan ett projekt påbörjas planeras det i nära samarbete mellan Tostan Sverige, Tostan International och berörda samarbetspartners. Planeringen utgår från Tostans etablerade programmodell, där lokal förankring, dialog och deltagande är centrala delar.

Tostans Community Empowerment Program genomförs på lokala språk och bygger på att samhällena själva är aktiva i att formulera sina behov, prioriteringar och visioner för utveckling. Programmet leds av utbildade lokala handledare och kombinerar utbildning i mänskliga rättigheter, hälsa, hygien, demokrati, problemlösning, läs- och skrivkunnighet och projektledning med praktisk lokal organisering.

Genom dialog med representanter för de deltagande samhällena anpassas programmet till lokala förutsättningar, språk, kultur och sociala sammanhang. En viktig del av modellen är att lokala bykommittéer, Community Management Committees, etableras och utbildas för att kunna driva utvecklingsinitiativ vidare även efter programmets slut. När projektets inriktning, tidsplan och budget har fastställts upprättas ett avtal mellan Tostan International och Tostan Sverige.

Strategier för målpuppfyllelse

Tostan Sverige arbetar huvudsakligen med insamlings- och informationsverksamhet. Organisationens målsättning är att öka kännedomen om Tostans verksamhet i det svenska samhället och på så sätt generera ökade intäkter för att kunna finansiera ytterligare Tostan-utbildningar i Västafrika. Tostan Sverige främjar målsättningen genom att arrangera

informationsträffar, skicka ut regelbundna nyhetsbrev, driva kampanjer och delta i mässor och andra sammanhang. Vidare bedriver Tostan Sverige informationsverksamhet via nätverk, evenemang och sociala medier, såsom Facebook, Instagram och LinkedIn, samt via vår hemsida. Mot bakgrund av organisationens begränsade resurser för marknadsföring har vi valt dessa arbetssätt för att uppnå målsättningen för verksamheten.

Tostan Sverige har fortsatt att upprätthålla sina mediekontakter och sin informationsverksamhet. Viktiga aktiviteter under 2025 var främst:

- Ny styrelseordförande valdes i samband med att tidigare ordförande avgick vid årsstämman i april.
- I maj fattade styrelsen beslut om att ansöka om finansiering inom Sida:s utlysning till "Partnerskap för att stärka civilsamhället". Ansökan beviljades, vilket utgör en viktig milstolpe för Tostan Sveriges möjligheter att stärka sin långsiktiga finansiering och bidra till en ökad omfattning av verksamheten i linje med organisationens ändamål.
- Efter styrelsens beslut genomförde styrelseordförande i november en resa till Senegal i syfte att delta i det årliga partner- och styrelsemötet och stärka relationen till moderorganisationen samt följa upp verksamheten på plats. Besöket bidrog till ökad insyn i projekten och fördjupad dialog kring framtida samarbeten.

Sociala medier är Tostan Sveriges främsta kanal för ökad kännedom. Därför läggs stort fokus på att sprida information genom dessa kanaler. Detta arbete har organisationen upprätthållit under 2025 genom fortsatt synlighet, både med löpande uppdateringar och i anslutning till särskilda dagar som direkt anknyter till Tostans verksamhetsområde. Exempel på dagar som Tostan Sverige har valt att uppmärksamma genom temainspirerad informationsspridning på sociala medier under 2025 är internationella kvinnodagen, dagen för nolltolerans mot kvinnlig omskärelse och Giving Tuesday.

Tostan Sverige har under 2025 kontaktat ett antal organisationer och stiftelser för att upprätthålla, utöka och undersöka möjligheterna till fortsatt eller nytt samarbete.

För att upprätthålla en nära relation med Tostan Sveriges medlemmar och givare har Tostan Sverige kontinuerligt arbetat med nyhetsbrev till medlemmar och prenumeranter.

Resurser

Majoriteten av arbetet i Tostan Sverige sker helt på frivillig basis. Arbetsuppgifterna fördelas i första hand inom styrelsen utifrån medlemmarnas kompetens och intresse. För begränsade uppgifter anlitas specialkompetens mot ersättning. Under 2025 har styrelsen och volontärer svarat för följande arbetsuppgifter: ansökan till Sida, löpande administration, uppdatering av hemsidan, IT-relaterade frågor och engagemang i sociala medier.

Tostan Sverige har under året samarbetat med FJS International, Malin och Lennart Philipsons Stiftelse, TAM Group AB och enskilda givare.

Under 2025 uppgick insamlade medel till 617 tkr (17 308 tkr). Tostan Sverige har överfört 449 tkr (16 574 tkr) till Tostan International. Medlen har bland annat gått till Tostan Sveriges samarbete med FJS International och ett treårigt projekt, "Expansion of Tostan's Community Program (CEP)", som startade i januari 2023 och löper till slutet av december 2025. Medlen har även gått till Tostan Sveriges medfinansiering av Tostan Internationals treåriga Community Empowerment Program (CEP) i 25 samhällen i Dagana-provinsen i nordvästra Senegal. Programmet genomförs i nära partnerskap med det senegalesiska mejeriföretaget La Laiterie du Berger, som arbetar för att stärka den lokala mejerisektorn och skapa hållbara försörjningsmöjligheter för småskaliga producenter.

Antalet medlemmar var 57 (113).

Uppföljning av verksamheten

Moderorganisationen säkerställer att projekten genomförs och utvärderas enligt ingånget avtal mellan Tostan International och Tostan Sverige. Resultat och kvalitetskontroll säkerställs genom kontinuerlig återkoppling, dialog, intern styrning, regelverk och kontroll samt vedertagen revisionspraxis.

I det aktuella samhälle där ett projekt genomförs bosätter sig en handledare, utbildad av Tostan i Tostans pedagogiska modell, under projektets tre år.

Handledaren kommer alltid från den lokala kulturen, och samhället måste godkänna handledaren innan utbildningen startar. Tostan tillhandahåller utbildningsledare och allt fysiskt material, såsom böcker och skrivmaterial, medan samhället bland annat bidrar med boende och mat för handledaren. Handledaren ska inte bara undervisa, utan också medverka till att upprätta och implementera en bykommitté, en Community Management Committee (CMC), i det aktuella samhället. Till sin hjälp har handledaren en supervisor som ansvarar för tio byar. På regional nivå finns en koordinator som leder arbetet, följer upp resultaten och rapporterar till det nationella huvudkontoret. Efter varje utbildningstillfälle rapporteras resultat till Tostan Senegals kontor, inklusive uppgifter om hur många som varit närvarande, vad som diskuterats och vilka beslut som fattats.

Tostans program finns översatt till 22 språk och ges alltid på det lokala språket.

Tostan International har en avdelning för Monitoring, Evaluation, Research and Learning (MERL), som ansvarar för uppföljning och utvärdering av projekten. Utvärdering och rapportering görs löpande för varje projekt. Under projektets gång och efter dess avslutning används olika indikatorer för att mäta deltagarnas uppnådda kompetens och de involverade personernas aktiva deltagande. Exempel på mätbara processer är aktiva deltagare, passiva deltagare, antal byar, antal bildade bykommittéer, antal samhällen med program för barn och ungdomar, fungerande nätverk, möten med andra samhällen inom etablerade sociala nätverk och påvisbar ledarkompetens.

Effekterna mäts genom löpande uppföljning av: våld mot kvinnor och barn, lokal

demokrati, ökade ekonomiska möjligheter (mikrolån), ökad egenmakt, förbättrade kunskaper i läsning, skrivning, matematik samt miljö- och hälsovård. Projekten avslutas, efter deltagarnas gemensamma beslut, med publika deklarationer om att upphöra med kvinnlig omskärelse, barn- och tvångsäktenskap samt andra sedvänjor som inte är förenliga med mänskliga rättigheter.

Representanter i Tostan Sveriges styrelse har kontinuerliga kontakter rörande projekten med Tostans kontor i Senegal och avsikten är att göra minst ett uppföljande besök per år under projekttiden. Efter avslutade projekt sker revision i Senegal och i Sverige.

Tostan Sverige har insyn i Tostan Internationals administrativa rutiner, utvärdering och rapportering genom regelbundna avstämningar med representanter från moderorganisationen. Efter Tostan Sveriges genomgång av projektens resultat och effekter kan synpunkter eller önskemål om eventuella förändringar framföras.

Resultat Tostan Sveriges verksamhet 2025

Under 2025 uppgick insamlade medel till 651 tkr (17,3 Mkr). Organisationens totala verksamhetskostnader uppgick till 655 tkr (16,8 Mkr).

Tostan Sverige fortsätter samarbetet med FJS International i ett nytt treårigt CEP-projekt som startade i januari 2025 och löper till december 2028. Effekterna och målen är de som beskrivs ovan.

Insamlade gåvor och bidrag har gått till avtalsenlig delfinansiering.

Slutredovisning av projekt

Ett projekt har formellt avslutats under 2025: Tostan Sveriges samarbete med FJS International, med ett projekt som startade i januari 2023 och löpte till slutet av december 2025.

Effekter av projekt

Projektens övergripande mål är att stärka samhällens egen förmåga att leda sin utveckling och skapa varaktig positiv förändring, med mänskliga rättigheter, värdighet och lokalt ägarskap som grund. Genom Tostans treåriga Community Empowerment Program får kvinnor, män, ungdomar och barn kunskap och praktiska verktyg inom bland annat mänskliga rättigheter, hälsa, hygien, demokrati, lokal organisering och förändring av skadliga sociala normer.

Effekterna avser den förändring som sker för målgruppen och i de samhällen där programmet genomförs, men också den förändring som sprids vidare till närliggande samhällen genom Tostans modell för organiserad kunskapsdelning.

På kort sikt bidrar programmet till ökad kunskap, förändrade attityder, stärkt lokal organisering och ökad delaktighet, särskilt bland kvinnor och unga. Detta kan exempelvis ses genom bildandet av bykommittéer, ökat deltagande i lokala möten,

förbättrade hygienrutiner och större förmåga att gemensamt hantera frågor som påverkar samhällets utveckling.

På lång sikt leder programmet till mer varaktiga förändringar i normer, beteenden och samhällsstrukturer. Det omfattar bland annat att samhällen offentligt deklarerar att de överger kvinnlig omskärelse samt barn- och tvångsäktenskap, men även bredare effekter såsom stärkt lokal demokrati, mer inkluderande beslutsfattande, ökat kvinnligt ledarskap, minskat våld, förbättrad hälsa och starkare social sammanhållning.

Sedan starten 1991 har fler än 1,8 miljoner personer deltagit direkt i Tostans utbildningsprogram, och mer än 5,5 miljoner människor har nåtts indirekt genom programmets organiserade spridningsmodell. Fler än 10 300 samhällen i åtta länder har offentligt deklarerat att de överger kvinnlig omskärelse samt barn- och tvångsäktenskap.